

UITGEVERIJ
*D*E SPIEGHEL

OVER DE UITGEEFSTERS

TINE VAN KLOOSTER EN KOOS SCHREGARDUS

UITGEVERIJ
*D*E SPIEGHEL

OVER DE UITGEEFSTERS

TINE VAN KLOOSTER EN KOOS SCHREGARDUS

Inge de Wilde

Barkhuis Publishing
Eelde 2005

Foto omslag: E.F. van Vollenhoven
Omslag- en boekontwerp: Nynke Tiekstra, Noordwolde, Friesland

Dit boek kwam tot stand met de financiële steun van de Stichting Groninger Universiteitsfonds, het Mulieriusfonds, de Vereniging Vrienden van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit Groningen en de Stichting Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds.

ISBN 9077922075

Bestelinformatie:
Barkhuis Publishing
Zuurstukken 37
9761 KP Eelde
tel. 050 3080936
fax 050 3080934
info@barkhuis.nl
www.barkhuis.nl

© 2005 Inge de Wilde

Inhoudsopgave

	Pagina
Woord vooraf	7
<i>De Spieghe-uitgeefsters Tine van Klooster en Koos Schregardus</i>	9
Jeugd en opleiding	9
De Branding, eerste begin	12
De Spieghe 1926-1942	15
Vriendschappen en zakenrelaties	18
Familie Baanders	20
Culturele tijdschriften	24
‘Vrouwenuitgeverij’	26
Het Kompas in België	28
Oorlogsjaren	29
Voortzetting na 1945	31
Samenwerking met C.P.J. van der Peet	36
Terugblik	38
Noten	38
<i>Fondslijst De Spieghe</i>	49
Boeken	49
Series en tijdschriften	75
<i>Geraadpleegde literatuur en archieven</i>	83
Literatuur	83
Archieven	86
<i>Illustratieverantwoording</i>	89
<i>Personenregister</i>	91

Woord vooraf

Toen ik mij een aantal jaren geleden verdiepte in de vrouwen die tussen 1879 en 1930 promoveerden aan de Groningse universiteit stuitte ik onder anderen op de naam van Jantina H. van Klooster. Zij verdedigde in 1924 haar proefschrift over Amerikaanse letterkunde en Edith Wharton. Haar naam had een vertrouwde klank voor me, omdat ik wist dat het Groninger Universiteitsfonds het 'Jantina Henderika van Klooster-fonds' beheert. Wie zij was en hoe dit fonds tot stand was gekomen was mij niet bekend. Ik ging op zoek en ontdekte dat Tine van Klooster samen met haar vriendin Koos Schregardus een uitgeverij in Amsterdam had opgericht, wat zeer bijzonder was omdat slechts zeer weinig vrouwen in die jaren in het uitgeversvak werkzaam waren. Mijn onderzoek resulteerde uiteindelijk in dit boek. Het was niet eenvoudig over de twee uitgeefsters en hun uitgeverij De Spieghele meer te vinden dan de titels van boeken die zij lieten verschijnen en het was evenmin eenvoudig familieleden van hen te traceren en anderen die hen nog hebben gekend. Theun de Vries, die ik benaderde, omdat hij min of meer tot hun generatie behoorde, kende wel hun namen en hij schreef me het 'een voortreffelijke gedachte' te vinden dat de herinnering aan deze 'twee moedige vrouwen' aan de vergetelheid werd ontrukkt, maar hij voegde er aan toe dat hij hen nooit gezien of gesproken had, 'wat ik nog steeds betreurt'.

Ik slaagde er niet in familieleden van Tine van Klooster te vinden, wel gelukkig twee neven van Koos Schregardus, de heren A. van de Pol en H. Schregardus. Erg waardevol was ook het contact met de heer en mevrouw Van Suchtelen-van Hall en de heer drs. A. Baanders, die geparenteerd zijn aan Suzy van Hall en Tine Baanders, twee goede vriendinnen van de Spieghele-dames. Ik dank hen zeer voor hun hulp, net als de anderen die mij met raad en daad terzijde stonden. Ik denk daarbij aan: prof.dr. K.van Berkel, prof.dr.G. Dorleijn, dr. M. Everard, dr. H. van Goinga, prof.mr. C. Kelk, drs. N. Kool, A.T. von Kreyfelt-Rünckel, drs. A. Louwen, drs. A. Mevis, dr. D.F. Plukker, G.W. Rebel, P.J. van Rees, drs. M.E.G.M. Rol, mevrouw C. van Schendel, drs. E.F. van Vollenhoven, drs. J. Valk en E. Worpel-van Hall. Uitgever dr. R. Barkhuis dank ik voor zijn betrokkenheid bij het totstandkomen van dit boek. En tot slot ben ik ook de medewerkers van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit Groningen, en in het bijzonder dr. A. Klugkist en de heer R.D. Strooboer, erkentelijk voor hun inzet bij het inrichten van de tentoonstelling over De Spieghele, die geopend wordt op het moment van verschijnen van dit boek.

Inge de Wilde
Groningen, juli 2005.

Personenregister

- Andriessen, M. 19, 34
Ansingh, L. 18, 19, 20, 40n, 41n
Ansingh, Th. 41n
- Baanders, A. ('Broos') 21, 22, 23, 30, 41n
Baanders, H. 20, 21, 23, 24, 26, 41n
Baanders, J. 20, 41n
Baanders, M. ('Tine') 20, 21, 26, 30, 35, 36, 37, 44n, 45n
Baanders, T. 23
Baanders - Schimmel, C. 21, 22, 41n
Bauer, M. 40n
Bauer - Stumpff, J. 27, 40n
Bendien, J. 23
Berendsen, A. 31
Berg, E. 20
Berlage, C. 21
Bessem, P. 38, 46n
Blik, J. 29
Bodenheim, N. 18, 33, 40n
Bolleman, L. 26, 36, 43n
Braak, M. ter 16, 24, 25, 40n
Braat. L.P.J. 19, 25, 29, 30, 34, 44n
Brandligt, W. 19, 30, 44n
Breda, A. van 29, 36, 37, 43n, 46n
Breda - de Vries, C. van 29, 36, 37, 43n, 46n
Bremmer, 25
Brouwer, J. 34
Brown, E.K. 12
Brunton, P. 15, 33, 37
Buning, A.J. 43n
- Carasso, F. 29
Castell, D. 36
Charivarius (ps. van G. Nolst Trenité) 33
- Citroen, P. 17
Clercq Zubli, J.K.I. de 30
Couperus, L. 12
- Daendels, H.W. 16
Denig, C. 23
Dishoeck, C.A.J. van 25
Doolaard, A. den 23, 41n
Dronckers, E. 28, 43n
- Eggink, C. 24
Engelman, J. 24
Eijk, H. van 34
Eykman, J.F. 11, 39n
- Fahrenfort, J.J. 14
Freie, M.J. 10, 14
Frielink, J.C. 30, 31
- Gelder, J.G. van 17, 25
Gogh, V. van 17
Goossens, K. 28, 29, 43n
Gosses, I.H. 14, 39n
Graft, C.C. van de 26, 43n
Greshoff, J. 24, 25
Gruyter, J. de 17, 25
- Haesaerts, P. 25
Hall, F. van 19, 20, 29, 30, 31, 34
Hall, F.A. van 46n
Hall, H.S. ('Suzy') van 19, 20, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 45n, 46n
Hammacher, A.M. 17, 25, 42n
Havank, 19
Heldring, J.L. 21

- Helman, A. (ps. van L. Lichtveld) 25, 34, 35
 Herzberg, A.J. 24
 Hoorn, J.L. van 26, 42n
 Hordijk, G. 25
 Huizinga, J. 11
- Jacobs, A.H. 11, 27
 James, H. 12
 Jonckx, S. 29
 Jong, F. de 37, 41n
 Jong, G. de 41n
- Kelk, C. 16, 37, 40n, 44n
 Kelk, C.J. 16, 20, 25, 37, 41n
 Kelk - van Hall, S, zie S. van Hall
 Kerkhoven, J. van 29
 Kern, J.H. 11
 Ketting, P. 25
 Klerk, M. de 20
 Klooster, D.I. van 24, 33, 41n
 Klooster, H.S. van 10, 11, 15, 27, 28, 32,
 33, 38n, 39n
 Klooster, J.H. van passim
 Klooster Sr, F.S. van 38n
 Klooster Jr, F.S. van 33
 Klooster-Timmer H. van 38n
 Knoop, N. 30
 Knorringa 37
 Koch, H.C. 30
 Kosloff, A. 42n
 Kouwenaar, G. 31
 Krop, H. 17, 19, 29
 Kropholler, A.J. 17
 Kuipers, R. 18
- Langezaal, A.M.D. 26, 42n
 Lessing, D. 36
- Lokhorst, E. van 19, 25, 36, 41n
 Lokkers, P.W.G., 40n
 Looy, S.L. van 24
 Lourens, J. 39
 Lovett, R.M. 12
 Lucebert, 31
- Malraux, A. 25
 Marja, A 17
 Martin du Gard, R. 16
 Maximilianus, Pater 40n
 Meiners, J.D. 41n
 Meijers, C.M. 27
 Minco, M. 31
 Moussault - van der Lee, J.Th. 40n
- Nahuys, A. van 9
 Nève, E. de (ps. Jean Lenglet) 25
 Nijhoff, M. 45n
 Nijland - van der Meer de Walcheren, M. 42n
- O' Henry 15
 Oudendijk Pieterse, F.H.A. van den 43n
- Peet, C.P.J. van der 36, 37, 40n
 Perron, E. du 24, 25
 Pijper, W.F.J. 19, 26, 41n
 Poe, E.A. 11, 15
 Pol. A. van de 17, 30, 37, 38, 39n, 40n, 44n
 Pol, B.P. van de 44n
 Pol - Schregardus C.H. van de 44n
 Polak - Kiek, J. 41n
 Poppers, H. 14, 39n
 Prinsen, M.M. 43n
- Querido, E. 17

PERSONENREGISTER

- Rauh, C. 39n
Reens - Gerzon, E. 42n
Reve, G. van der 31
Rietveld, G. 24
Roemer Visscher, 15
Römelingh, G. 9
Rünckel, A. 13, 14, 39n
Ruusbroec, 28
- Schregardus Sr, A.H.N. 44n
Schregardus Jr, A.H.N. 44n
Schregardus, H.C. 9, 38n
Schregardus - Tuithof, C. 38n
Schregardus, J.J. passim
Schwartz, Th. 19
Schwarz, S.L. 20, 23, 41n
Seeligmann, S. 14
Sjaah, S.I. 36
Steen, J. 16
Suchtelen, G. van, 29, 43n
Suchtelen, N. van 29
Suchtelen - van Hall, E.C. van 20, 41n
- Tellegen, M.A. 27, 34
Tendeloo, H. 27
Tendeloo, N.S.C. 27
Teeseling, C. van 30
- Timmer, T. 37
Tricht, J.L. van 28, 29
- Valéry, P. 25
Valk, W.J. 45n
Veen, G.J. van der 29, 30, 31, 34, 35, 38
Veen - van der Chijs, L. van der 34, 35, 37
Veen, L.J. 29
Vermeulen, M. 17
Verwey, A. 25
Verwey, M. 9
Vestdijk, S. 24
Voorde, U. van de 28
Vries, H. de 17, 32
Vriesland, V.E. van 25, 32, 35, 38
Vuyk, B. 24
- Walraven, D. 38
Walschap, G. 28
Weiss, L. 36
Wessem, C. van 16
Werumeus Buning, J.W.F. 13
Wharton, E. 11, 12, 15, 19
Wind, B.H. 10
- Ypes, C. 43n

